

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 28 mars 2023
(OR. en)

6819/23

ECOFIN 187
UEM 46
SOC 143
EMPL 100
COMPET 143
ENV 174
EDUC 74
RECH 62
ENER 92
JAI 214
GENDER 21
ANTIDISCRIM 21
JEUN 40
SAN 100

LAGSTIFTNINGSAKTER OCH ANDRA INSTRUMENT

Ärende: RÅDETS REKOMMENDATION om den ekonomiska politiken i
euroområdet

RÅDETS REKOMMENDATION

av den ...

om den ekonomiska politiken i euroområdet

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 136.1 jämförd med artikel 121.2,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken¹, särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser², särskilt artikel 6.1,

¹ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

² EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

efter att ha hört ekonomiska och finansiella kommittén,

efter att ha hört kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Euroområdet ekonomiska återhämtning under perioden efter covid-19-pandemin har drabbats av avbrott på grund av en rad externa chocker. Tack vare framför allt beslutsamma ekonomisk-politiska åtgärder på både nationell nivå och unionsnivå, samt avskaffandet av åtgärderna för att begränsa smittspridningen, var BNP-tillväxten i euroområdet stark, nämligen 5,3 % år 2021 och 3,5 % 2022. Även arbetsmarknaden visade sig vara motståndskraftig och arbetslösheten ser ut att hamna på rekordlåga 6,7 % 2022. Globala energiprishöjningar, ökad osäkerhet och störningar i leveranskedjorna till följd av Rysslands anfallskrig mot Ukraina har dock lett till en markant nedgång i ekonomisk aktivitet under andra halvåret 2022. Energikrisen har lett till att prognoserna för 2023 har skrivits ned. BNP-tillväxten i euroområdet totalt ser ut att minska till bara 0,3 % år 2023 för att sedan återgå till 1,5 % år 2024. Utvecklingen på energimarknaden och andra råvarumarknader har underblåst inflationen, som med tiden har spritt sig till andra varukategorier och uppgick till 8,5 % år 2022. Inflationen förväntas i nuläget vara fortsatt hög under de närmaste månaderna och ligga kvar på 6,1 % år 2023 för att sedan sjunka under 2024. Arbetsmarknaderna förväntas vara fortsatt resilienta i ett läge där efterfrågan på arbetskraft förblir hög. Eftersom en stor andel av företagen fortfarande rapporterar att det råder brist på arbetskraft ser arbetslösheten ut att bara öka måttligt nästa år och därefter sjunka under 2024. Den nominella lönetillväxten förväntas accelerera under 2023 men fortfarande vara lägre än inflationen, vilket innebär att hushållens köpkraft försvagas.

Mot denna bakgrund har överskottet i euroområdet bytesbalans krympt i takt med att energibalansen försämrats kraftigt, och framöver kommer den nominella depreciering av euron gentemot US-dollar och vissa andra valutor som har ägt rum sedan andra halvåret 2021 sannolikt bara stärka konkurrenskraften i blygsam utsträckning med tanke på de höga energikostnaderna.

- (2) Det försämrade makroekonomiska läget och de stora prisskillnaderna mellan medlemsstaterna bromsar den konvergerande utvecklingen när det gäller inkomster och konjunkturläge i euroområdet. Även om covid-19-pandemin ledde till djupa men mestadels kortvariga skillnader i makroekonomisk utveckling hade den ändå bara en begränsad och tillfällig inverkan på synkroniseringen av konjunkturcykeln. Energikrisen leder till nya heterogena makroekonomiska effekter i euroområdet. Skillnader mellan ländernas energimix och politiska åtgärder för att mildra energichockens effekter har lett till att den totala inflationen, och kärninflationen, varierar kraftigt inom euroområdet. Högre energipriser och ett ökat tryck i leveranskedjorna har påverkat tillverkningsindustri och tjänstesektorer i olika grad i euroområdets medlemsstater, vilket skulle kunna leda till större skillnader i relativ konkurrenskraft. Även om tillgängliga indikatorer tyder på att skillnaderna i konkurrenskraft inom euroområdet hittills har varit begränsade har bytesbalansskillnaderna nyligen ökat i euroområdet, till följd av främst försämrade energibalanser.

- (3) Lämpliga och samordnade politiska åtgärder för att hantera de försämrade ekonomiska utsikterna och den höga inflationen kräver att penningpolitiken och finanspolitiken är rätt kalibrerade och samstämmiga. Penningpolitiken måste hantera den höga inflationen. Europeiska centralbanken (ECB) är beredd att ta itu med eventuella risker för en omotiverad och oordnad marknadsutveckling som allvarligt kan hota den penningpolitiska transmissionsmekanismen i euroområdet. I det rådande klimatet skulle en brett baserad expansiv finanspolitik för att stötta efterfrågan elda på inflationstrycket ytterligare. Flera medlemsstater i euroområdet har en hög offentlig skuldsättning. Det krävs därför en finanspolitik som är lämpligt differentierad mellan medlemsstaterna beroende på deras ekonomiska och offentligfinansiella situation, i linje med rådets rekommendationer av den 12 juli 2022 om de nationella reformprogrammen och med avgivande av rådets yttranden om stabilitetsprogrammen 2022 för varje medlemsstat¹. Medlemsstaterna måste även vara beredda att anpassa nationellt finansierade löpande primära utgifter beroende på hur situationen utvecklas och samtidigt bevara en hållbar skuldsättning. Det behövs dessutom riktade och tillfälliga offentligfinansiella åtgärder för att hjälpa sårbara personer och företag, även i syfte att bevara arbetstillfällena och humankapital, samtidigt som prissignalerna och incitamenten att minska energiförbrukningen måste behållas. Det är fortfarande mycket viktigt att medlemsstaterna noga samordnar sina politiska åtgärder. Arbetsmarknadspolitiken och socialpolitiken har också en viktig roll när det gäller att hantera den höga inflationens sociala effekter. Genomsnittslönerna höll inte jämna steg med inflationen under 2022.

¹ Rådets rekommendationer av den 12 juli 2022 om de nationella reformprogrammen och med avgivande av rådets yttranden om stabilitetsprogrammen 2022 (EUT C 334, 1.9.2022, s 1, 35, 44, 52, 60, 70, 96, 104, 112, 120, 128, 146, 154, 162, 181, 197, 205, 213, 221).

Framöver måste löneutvecklingen vara noggrant avvägd för att skydda löntagarnas köpkraft – i synnerhet låginkomsttagarnas – och samtidigt undvika att lönerna eldar på inflationen och fördjupar de framväxande skillnaderna i konkurrenskraft inom euroområdet och globalt. Främjande av sysselsättning av hög kvalitet kan också bidra till att upprätthålla konsumtionen. Ett aktivt deltagande av arbetsmarknadens parter bidrar till att utmaningar identifieras, bland annat vad gäller specifika utmaningar för den monetära unionen, förbättrar de politiska lösningarna och säkerställer ett större egenansvar för den ekonomiska och sociala agendan. Politiken på utbudssidan kan dessutom bidra till lägre inflation genom att påskynda uppbyggnaden av alternativ energiförsörjning, öka konkurrens och innovation, förbättra resursfördelningen och stödja produktivitetstillväxten. Risker för den finansiella stabiliteten måste också fortsätta att övervakas.

- (4) Faciliteten för återhämtning och resiliens inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241¹ (faciliteten) och de sammanhållningspolitiska fonderna är viktiga verktyg för att stärka resiliensen inom euroområdet och stödja konvergens. Genomförandet av faciliteten har kommit långt i euroområdets medlemsstater: mer än 136 000 000 000 EUR har betalats ut i förfinansiering med anledning av att delmål och mål har uppnåtts. Sedan covid-19-pandemin bröt ut har mer än 82 000 000 000 EUR betalats ut från de sammanhållningspolitiska programmen till medlemsstaterna i euroområdet. Faciliteten och de sammanhållningspolitiska fonderna bidrar till euroområdets politiska prioriteringar via flera kanaler: båda stöder den ekonomiska aktiviteten genom ökade investeringar och på längre sikt kommer de planerade investeringarna och strukturreformerna att främja den gröna och den digitala omställningen och samtidigt stimulera högre produktivitetstillväxt och potentiell produktion samt stärka medlemsstaternas motståndskraft. En stor andel av de investeringar och reformer som genomförs inom ramen för faciliteten är relevanta för genomförandet av de politiska prioriteringar för euroområdet som fastställts i tidigare rekommendationer för euroområdet. Det är därför mycket viktigt att hålla uppe takten i reformarbetet genom att fortsätta att genomföra överenskomna reformer och investeringar enligt tidsplanen.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (5) I den årliga översikten över hållbar tillväxt som återfinns i kommissionens meddelande av den 22 november 2022 beskrivs de viktigaste politiska prioriteringarna och riktlinjerna för det kommande året för att säkerställa ett konsekvent ekonomiskpolitiskt agerande på unionsnivå. Den årliga översikten över hållbar tillväxt är strukturerad kring de fyra dimensionerna av konkurrenskraftig hållbarhet, nämligen miljömässig hållbarhet, rättvisa, produktivitet och makroekonomisk stabilitet, och ligger i linje med Förenta nationernas mål för hållbar utveckling. Därutöver innehåller rapporten om förvarningsmekanismen 2023, som offentliggjordes den 22 november 2022, kommissionens analys av potentiella makroekonomiska obalanser som kan hindra medlemsstaternas ekonomier, Ekonomiska och monetära unionen (EMU) och unionen som helhet att fungera väl.
- (6) Den stegrande inflationen under det gångna året ledde till en snabb justering av den penningpolitiska inriktningen i hela världen. ECB har börjat normalisera sin penningpolitik för att säkerställa att inflationen så snart som möjligt återgår till det medelfristiga målet på 2 %. Banken har även gjort klart att räntenormaliseringen kommer att fortsätta, med beaktande av hur ekonomiska data utvecklas. Begränsningar på utbudssidan har varit en viktig bidragande orsak till den senaste tidens kraftiga inflation, och inflationsskillnaderna gör det svårare att genomföra penningpolitiken. Att inriktningen på politiken får ett jämnt genomslag i hela euroområdet är en förutsättning för att den ska kunna fullgöra sitt syfte.

- (7) Den finanspolitiska inriktningen i euroområdet, mätt som förändringen i primära nettoutgifter i förhållande till den genomsnittliga potentiella tillväxten, beräknades enligt kommissionen vara expansiv under 2022 och i stort sett neutral under 2023, men skulle bli expansiv om ytterligare energistödåtgärder skulle vidtas eller om de nuvarande åtgärderna skulle förlängas så att de omfattar hela 2023. Under 2023 bör finanspolitiken undvika att förstärka de pågående utbudschockernas inflationsdrivande effekter, och brett baserade finanspolitiska impulser är inte motiverade på vare sig nationell nivå eller i euroområdet som helhet. Utmaningen är särskilt akut för medlemsstater med hög kärninflation, även mot bakgrund av de allvarliga ekonomiska och sociala svårigheter som orsakas av urholkningen av löntagarnas, och inte minst låginkomsttagarnas, köpkraft. Finanspolitiken bör dessutom vara fortsatt försiktig och kombinera högre investeringar med kontroll av ökningen i primära löpande nettoutgifter. I detta sammanhang ligger den förväntade ytterligare ökningen vad avser utnyttjandet av medel från faciliteten samt nationellt finansierade investeringar i medlemsstaterna i linje med behovet av ökade offentliga och privata investeringar för den gröna och den digitala omställningen och för energitryggheten. En flexibel finanspolitik skulle samtidigt göra det lättare att hantera den stora osäkerheten och de stora nedåtriskerna för de ekonomiska utsikterna, utan att undergräva incitamenten för energiomställningen. Det har i covid-19-pandemins spår uppstått mycket höga skuldnivåer i euroområdet och även om den offentliga skulden förväntas minska kommer den att vara betydligt högre än före pandemin även framöver. Även om riskerna för den kortsiktiga hållbarheten i hög grad har minskat är riskerna på medellång och lång sikt fortfarande stora i flera medlemsstater, och räntehöjningarna förväntas att gradvis leda till en högre skuldbörda.

- (8) För att hantera de stigande energipriserna har medlemsstaterna i euroområdet vidtagit nödgärder som beräknas motsvara 1,25 % av BNP 2022 och upp till 1 % 2023, där den förväntade minskningen beror på energiprisutvecklingen och den planerade utfasningen av åtgärder i samband med denna utveckling. Enligt kommissionens ekonomiska höstprognos 2022 syftar de åtgärder som hittills har vidtagits främst till att mildra prisökningarna, och bara i genomsnitt 20 % är riktade inkomståtgärder. Det är nödvändigt att begränsa de offentligfinansiella kostnaderna för sådana stödåtgärder, varvid hänsyn ska tas till hur deras effekter är fördelade över olika inkomstgrupper, till inverkan på efterfrågan på energi och investeringar i den gröna omställningen samt till eventuella snedvridningar av den inre marknaden och negativa spridningseffekter mellan medlemsstaterna. Det är därför viktigt att enas om ett gemensamt tillvägagångssätt. Man skulle särskilt kunna undersöka en väl avvägd tvådelad prissättningsmodell för energi, där sårbara konsumenter kan räkna med reglerade priser upp till en viss förbrukningsnivå, och andra system som uppnår liknande mål, med beaktande av nationella förhållanden. Därutöver skulle man kunna reflektera över lämpliga sätt att avveckla stödet i takt med att trycket på energipriserna minskar. Förutom tillfälliga energiåtgärder kan offentliga och privata investeringar bidra till energioberoende och energitrygghet samt till den gröna omställningen. Euroområdet har sedan den globala finanskrisen lidit av låga nivåer av såväl privata som offentliga investeringar.

Politiska åtgärder som vidtagits med anledning av covid-19-krisen, där exceptionellt stöd har getts genom NextGenerationEU, har bidragit till att hålla uppe de offentliga investeringarna och haft en positiv inverkan på den potentiella tillväxten, särskilt i de medlemsstater som har den högsta offentliga skuldbördan. Ökade privata och offentliga investeringar, i synnerhet genom genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanerna, av de sammanhållningspolitiska programmen och av de nationella energi- och klimatplaner som medlemsstaterna ska uppdatera senast i juni 2023 är avgörande för en hållbar och sammanhållen tillväxt och för att uppnå den gröna och den digitala omställningen.

- (9) Den 9 november 2022 offentliggjorde kommissionen meddelandet om riktlinjer för en reform av EU:s ramverk för ekonomisk styrning för att effektivisera den ekonomiska övervakningen och samordningen av politiken i unionen. Det meddelandet syftar till att skapa en enklare och integrerad struktur för budgetövervakningen på makronivå i syfte att säkerställa en hållbar skuldsättning och främja en hållbar och inkluderande tillväxt. Viktiga delar av meddelandet syftar till att förenkla ramen, stärka det nationella egenansvaret och förbättra efterlevnadskontrollen. I det meddelandet föreslås att den finanspolitiska kursen ska anges i medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer som läggs fram av medlemsstaterna inom ramen för en transparent och gemensam unionsram. Dessa planer, som skulle antas av rådet, skulle innehålla alla åtaganden vad gäller offentliga finanser, reformer och investeringar som bidrar till hållbar skuldsättning och hållbar tillväxt samt beaktar unionens och medlemsstaternas prioriteringar. Reform- och investeringsåtaganden i den nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planen skulle göra det möjligt att förlänga perioden för finanspolitisk anpassning.

Fördragets referensvärden skulle kvarstå (3 % av BNP för underskottet och 60 % av BNP för skuldsättningen) men ramen utgå från en mer riskbaserad övervakning inriktad på skuldhållbarhet. När det gäller förfarandet vid makroekonomiska obalanser är det viktigt att fortsätta att ta itu med makroekonomiska obalanser på ett samordnat och balanserat sätt. I kommissionens meddelande föreslås att ramen ska vara mer framåtblickande så att det blir möjligt att upptäcka framväxande risker i takt med att de uppstår. Bedömningen av huruvida det föreligger obalanser skulle även fortsättningsvis baseras på tre kriterier: svårighetsgrad, utveckling och politiska åtgärder. Kriterierna om utveckling och den berörda medlemsstatens politiska agerande skulle dock få större tyngd i bedömningen.

- (10) Euroområdet arbetsmarknad har visat sig vara anmärkningsvärt motståndskraftig tack vare de politiska stödåtgärder som vidtogs under covid-19-krisen. Under första kvartalet 2022 var det totala antalet arbetade timmar högre än före pandemin och sysselsättningen fortsatte att växa under hela första hälften av 2022 till historiskt höga nivåer andra kvartalet 2022, vilket pressade ned arbetslösheten till 6,8 %, som är den lägsta nivån sedan euron infördes. Det finns emellertid fortfarande utrymme för förbättringar när det gäller att få in kvinnor, unga och äldre personer, personer med funktionsnedsättning och sårbara grupper på arbetsmarknaden. Framöver ser den förväntade nedgången i ekonomisk aktivitet ut att dra ned sysselsättningsutsikterna och arbetslösheten därför stiga något under 2023. Det finns få tecken på att covid-19-krisen ledde till någon strukturell försämring vad gäller jobbmatchning.

Det finns dock stora skillnader mellan arbetsmarknaderna i olika medlemsstater och inom olika sektorer. Jobbskapandet har sedan 2019 varit starkast inom informationsteknik och professionella tjänster, medan transportsektorn samt hotell- och restaurangsektorn har haft jobbförluster. Demografiska förändringar kommer sannolikt också att leda till ett stramare läge på euroområdet arbetsmarknader. Lämpliga och effektiva satsningar på utbildning av god kvalitet i alla åldersgrupper kommer att vara avgörande för att minska kompetensbristen i dag och i framtiden och stödja den gröna och den digitala omställningen. Löneutvecklingen accelererade något under 2022, vilket ledde till en aggregerad ökning i enhetsarbetskostnaderna. Den var dock måttlig totalt sett och beräknas understiga inflationstakten med god marginal. Den reala ersättningen per anställd beräknas sjunka med 2,8 % under 2022 och med ytterligare 0,9 % under 2023 innan en del av denna försämring hämtas in under 2024. Förankrade inflationsförväntningar spelar en viktig roll för att minska risken att snabbt stigande löneanspråk driver upp inflationen ytterligare.

- (11) Strukturreformer, bland annat inom ramen för den europeiska gröna given eller gröna och digitala reformer som får stöd från faciliteten, särskilt efter de ändringar som infördes i förordning (EU) 2021/241 genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435¹ i syfte att införa REPowerEU-planen som återfinns i kommissionens meddelande av den 18 maj 2022, är viktiga för att stärka den inre marknaden och motståndskraften hos euroområdet ekonomier. I detta avseende är det också viktigt att genomföra de landspecifika reformer som rekommenderats av rådet 2022 inom ramen för den europeiska planeringsterminen. Ytterligare förbättringar av företagsklimatet, bland annat genom att minska hindren för investeringar och omfördelning av kapital, modernisera offentliga förvaltningar, skynda på beviljandet av tillstånd samtidigt som miljön skyddas och restriktiva regelverk avskaffas, kan öka produktiviteten och tillväxten. Reformerna är tillsammans med investeringar avgörande för att lyckas med den gröna och den digitala omställningen, i synnerhet för att förbättra energieffektiviteten, stödja omställningen till klimatneutralitet och öka utbudet och användningen av förnybar energi, samt för att stödja omskolning och kompetenshöjning. Den snabba och ihållande uppgången i energipriser har satt press på de energiintensiva industrierna och de små och medelstora företagens affärsmodeller, vilket har fått effekter för sysselsättningen och humankapitalet. Effektiva insolvenssystem kan underlätta omställningen och göra det lättare att omfördela resurser. Det finns fortfarande stora skillnader mellan insolvenssystemen i euroområdet, och en effektivisering och harmonisering skulle främja den ekonomiska anpassningen och den inre marknaden för kapital.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 av den 27 februari 2023 om ändring av förordning (EU) 2021/241 vad gäller REPowerEU-kapitel i planer för återhämtning och resiliens och om ändring av förordningarna (EU) nr 1303/2013, (EU) 2021/1060 och (EU) 2021/1755 samt direktiv 2003/87/EG (EUT L 63, 28.2.2023, s. 1).

- (12) Under 2022 visade sig banksektorn på det hela taget vara motståndskraftig. Även om banksektorn i euroområdet som helhet är välkapitaliserad och har haft en förbättrad lönsamhet sedan 2021, kan en plötslig försämring av de makroekonomiska utsikterna i kombination med högre räntor som innebär ökade kostnader för låntagarna, leda till en försämring av kvaliteten på dess tillgångar. I ett läge där tillgången till krediter stramas åt är det viktigt att risker upptäcks i tid, att proaktiva kontakter tas med låntagare och att nödlidande lån hanteras aktivt för att bankerna ska behålla sin förmåga att finansiera ekonomin. Kreditinstitutens motståndskraft kan påverkas negativt av strukturella faktorer, bl.a. överkapacitet och konkurrens från nya leverantörer av finansiella tjänster. Även andra risker kan uppstå på finansmarknaderna. Framför allt kan högre riskpremier och ett stramare likviditetsläge leda till att tillgångspriserna sjunker. Detta kan till följd av marginalsäkerhetskrav orsaka ytterligare påfrestningar utöver den likviditetsstress som vissa energiföretag redan upplever. Hur bostadsmarknaden och marknaden för kommersiella fastigheter reagerar på högre räntesatser måste också noggrant övervakas, eftersom lägre efterfrågan och försämrad förmåga att klara av räntor och amorteringar kan pressa ned fastighetspriserna och förstärka konjunkturella risker, särskilt i de medlemsstater i euroområdet där hushållens skuldsättning är hög. Det är även viktigt att i större utsträckning uppmärksamma de ökade cyberriskerna, och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2554¹ kommer att stärka finansiella företags motståndskraft mot risker knutna till informations- och kommunikationsteknik. I september 2022 utfärdade Europeiska systemrisknämnden (ESRB) rekommendation ESRB/2022/7 som innehåller en varning där den privata sektorns institutioner, marknadsaktörer och berörda myndigheter uppmanades att fortsätta att förbereda sig för tailriskscenarier.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2554 av den 14 december 2022 om digital operativ motståndskraft för finanssektorn och om ändring av förordningarna (EG) nr 1060/2009, (EU) nr 648/2012, (EU) nr 600/2014, (EU) nr 909/2014 och (EU) 2016/1011 (EUT L 333, 27.12.2022, s. 1).

- (13) I juni 2022 enades Eurogruppen om att arbetet med bankunionens framtid som ett omedelbart steg bör inriktas på att stärka det gemensamma ramverket för hantering av bankkriser och nationella insättningsgarantisystem för att skapa ett ramverk som passar för alla typer av banker. Eurogruppen åtog sig att därefter se över bankunionen och i samförstånd fastställa möjliga ytterligare åtgärder när det gäller övriga kvarstående delar för att stärka och fullborda bankunionen. Kommissionen har meddelat att den avser att lägga fram ett lagstiftningsförslag om ramverket för krishantering och insättningsgarantier under första halvåret 2023. Ändringar av ramverket för krishantering och insättningsgarantier kan göra euroområdet banksektor mer motståndskraftig. Kommissionen har även meddelat att den under första halvåret 2023 kommer att lägga fram ett lagstiftningsförslag om att skapa en digital euro och reglera dess viktigaste aspekter, med förbehåll för medlagstiftarnas beslut. Ett eventuellt beslut om utgivningen av den digitala euron skulle fattas av ECB-rådet efter slutförandet av en potentiell genomförandefas. En digital euro, som skulle vara ett komplement till sedlar och mynt, skulle ha flera fördelar för euroområdets ekonomi. Den skulle framför allt underlätta digitaliseringen av ekonomin och innovationer när det gäller betalningar, och samtidigt stärka eurons internationella roll. Utvecklingen av en digital euro skulle i det geopolitiska läge som för närvarande råder dessutom kunna stärka euroområdets och unionens ekonomiska och finansiella oberoende.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS medlemsstaterna i euroområdet att var för sig, bland annat genom att genomföra sina återhämtnings- och resiliensplaner, och gemensamt inom Eurogruppen, vidta följande åtgärder under 2023–2024:

1. Avstå från brett stöd till den aggregerade efterfrågan under 2023 och samtidigt vidta finanspolitiska åtgärder som är bättre inriktade på att hantera effekterna av höga energipriser på sårbara hushåll och livskraftiga företag samt bibehålla flexibiliteten att vid behov anpassa sig till den snabbt föränderliga situationen. Fortsätta att samordna den nationella finanspolitiken mellan medlemsstaterna för att bevara skuld hållbarhet och hållbart förbättra tillväxtpotentialen, och därigenom också underlätta penningpolitikens uppgift att säkerställa att inflationen så snart som möjligt återgår till ECB:s medelfristiga mål på 2 %. Enas om ett gemensamt tillvägagångssätt och överväga i synnerhet att ersätta brett baserade prisåtgärder med en väl avvägd tvådelad modell för energiprissättning som säkerställer incitament för energibesparingar, eller andra system som uppnår liknande mål, med beaktande av nationella förhållanden, samt reflektera över lämpliga sätt att avveckla stödet i takt med att trycket på energipriserna minskar. Utforma lämpligt differentierade finanspolitiska strategier på medellång sikt, genom gradvis och hållbar konsolidering samt genom investeringar och reformer, för att uppnå en sund offentligfinansiell ställning på medellång sikt.

2. Upprätthålla en hög nivå på offentliga investeringar och främja privata investeringar, som krävs för att stärka den ekonomiska och sociala resiliensen och för att stödja den gröna och den digitala omställningen, bland annat investeringar i ökad energieffektivitet och i omställningen till förnybara energikällor. Genomföra sammanhållningspolitiska program och återhämtnings- och resiliensplaner, säkerställa att reformer och investeringar genomförs utan onödigt dröjsmål samt säkerställa att uppdateringar av planerna är riktade, med beaktande av den föränderliga ekonomiska situationen, utan att den övergripande ambitionen sänks. Vidta ytterligare åtgärder, bland annat genom kapitlet om REPowerEU i planerna för återhämtning och resiliens och genom nationella energi- och klimatplaner, för att skynda på energiomställningen och öka unionens energiberoende.
3. I enlighet med nationell praxis och med respekt för den roll som arbetsmarknadens parter spelar, stödja en löneutveckling som minskar köpkraftsförlusterna för löntagarna, särskilt låginkomsttagarna, men som samtidigt speglar den medelfristiga produktivitetsutvecklingen och begränsar andrahandseffekterna på inflationen. Utveckla och vid behov anpassa sociala stödsystem för att hjälpa sårbara hushåll att hantera energishocken och den gröna och den digitala omställningen och ta itu med den ökade fattigdomsrisk. Förbättra sina aktiva arbetsmarknadsåtgärder ytterligare samt vidta åtgärder för att komma till rätta med kompetensbristen och främja sysselsättning av hög kvalitet. Säkerställa att arbetsmarknadens parter verkligen är delaktiga i utformningen av politiken och stärka den sociala dialogen.

4. Säkerställa att stödet till företag, i synnerhet små och medelstora företag, som drabbas av ekonomiska påfrestningar på grund av energikrisen är kostnadseffektivt, tillfälligt och inriktat på livskraftiga företag. Det stöd som ges bör behålla incitamenten till energieffektivitet och förnybar energi och samtidigt värna lika konkurrensförhållanden och den inre marknadens integritet, bland annat genom den tillfälliga krisramen för statligt stöd. Förbättra företagsklimatet, särskilt genom att öka konkurrensen och göra insolvensreglerna mer effektiva för att säkerställa att konkursförfaranden och företagsomstruktureringar hanteras effektivt och utan onödigt dröjsmål. Bidra till fortsatta framsteg mot kapitalmarknadsunionen.
5. Bevara makrofinansiell stabilitet, upprätthålla kreditkanalerna till ekonomin och undvika risken för finansiell fragmentering. Övervaka risker som i synnerhet är kopplade till spänningar inom energisektorn, åtstramning av de finansiella villkoren, nödlidande tillgångar, nivåer av privat skuldsättning och utvecklingen på fastighetsmarknaderna. Fortsätta arbetet med att fullborda bankunionen, där nästa steg är reformen av den nuvarande ramen för krishantering och insättningsgaranti. Fortsätta att aktivt delta i förberedelserna inför ett eventuellt införande av en digital euro.

Ytterligare åtgärder för att fördjupa Ekonomiska och monetära unionen bör ta hänsyn till de lärdomar som har dragits av hur unionens övergripande ekonomiskpolitiska åtgärder under covid-19-krisen var utformade och genomfördes. Snabba framsteg med översynen av den ekonomiska styrningen är en prioritering för att förbättra samordningen av den ekonomiska politiken. Framstegen med att fördjupa Ekonomiska och monetära unionen bör fortsätta med full respekt för unionens inre marknad och på ett öppet och transparent sätt gentemot de medlemsstater som står utanför euroområdet.

Utfärdad i Bryssel den ...

På rådets vägnar

[...]

Ordförande
